

FOLKEMØDETS ØKONOMISKE BETYDNING FOR BORNHOLM I 2017

MÅLING OG VURDERING AF UDVALGTE EFFEKTER AF
FOLKEMØDET

LENE FELDTUS ANDERSEN OG CARL HENRIK MARCUSSEN
FORENINGEN FOLKEMØDET / DECEMBER 2017

KOLOFON

Titel:

Folkemødets økonomiske betydning for Bornholm i 2017
Måling og vurdering af udvalgte effekter af Folkemødet

Forfattere:

Tekst og tilrettelæggelse: Lene Feldthus Andersen

Data og analyser: Carl Henrik Marcussen og Jie Zhang

Layout: Julie Bennedbæk

Center for Regional- og Turismeforskning (CRT)

Stenbrudsvej 55

3730 Nexø

Telefon +45 5644 1144

E-mail: crt@crt.dk

www.crt.dk

© 2017 Center for Regional- og Turismeforskning

Center for Regional- og Turismeforskning er et center for anvendt forskning, der løfter analyse- og udviklingsopgaver samt forskningsprojekter med særligt fokus på yderområder. Centrets primære fokus er regional udvikling med fokus på yderområder, turisme i et destinationsperspektiv samt modeløkonomisk analyse. CRT er beliggende på Bornholm og har eksisteret siden 1994.

Hovedkontor i Nexø, Bornholm

Afdeling på Frederiksberg, Kbh.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Resumé	4
Analysespørgsmål	8
Hvad er svarene?	11
Hvordan har vi gjort?	16
Gennemgang af regnestykket	18
Følsomheder	35
Prisniveauer	36
Afsmittende effekter	46
Dataindsamlingsmuligheder	51
Bilag I – Interviewede og undersøgte udbydere	55
Bilag II – Turismesatellitregnskabet	60

RESUMÉ

Baggrund

Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) har på opdrag af Foreningen Folkemødet (FF), Destination Bornholm (DB) og Business Center Bornholm (BCB) målt og vurderet udvalgte effekter af Folkemødet på Bornholm i 2017.

CRT har således undersøgt følgende hovedspørgsmål med delspørgsmål:

Hvad er de direkte og afledte økonomiske effekter af Folkemødet som turismeevent?

- a) Hvor mange overnatninger genererer Folkemødet?
- b) Hvilken turismemæssig omsætning genererer Folkemødet?
- c) Hvilken samfundsøkonomisk effekt har denne omsætning?
- d) Har Folkemødet genereret flere overnatninger på andre tidspunkter?

Derudover har CRT også analyseret en række andre forhold som f.eks. prisniveauet for overnatning under Folkemødet, den samfundsøkonomiske effekt af driften af Folkemødet og afkastet af Bornholms investering i Folkemødet. Til sidst har CRT vurderet en række forskellige muligheder for dataindsamling om Folkemødet.

De samfundsøkonomiske effekter

Analysen viser, ikke overraskende, at betydningen af Folkemødet som turismeevent er væsentlig. Den samlede turismeomsætning på Bornholm afledt af Folkemødet er anslået til mindst 47,1 mio. kr. Dertil kommer en omsætning i driften af Folkemødet som event på 12,8 mio. kr. på Bornholm. Denne omsætning omfatter såvel Foreningen Folkemødet som Bornholms Regionskommune.

Samlet genererer disse økonomiske aktiviteter en værditilvækst på 40,89 mio. kr., en beskæftigelse på 72 årsværk samt skatter, afgifter og moms på 20,17 mio. kr. i alt. Af disse bliver 26,65 mio. kr. i værditilvækst, 51 årsværk og 3,21 mio. kr. i kommune- og selskabsskatter på Bornholm. Den samlede turisme på Bornholm genererer ca. 1.100 årsværk på baggrund af en omsætning på 1,788 mia. kr. og 69 mio. kr. i kommune- og selskabsskatter. Folkemødet bidrager således på blot fire dage med ca. 5% til Bornholms turismeøkonomi.

Med en investering fra Bornholms Regionskommune på 1,6 mio. kr. i form af et tilskud til Folkemødet bliver det samlede offentlige afkast i form af skatter, afgifter og moms 1.161%.

RESUMÉ

Moms, der er det største offentlige provenu, udgør ca. 50% heraf. Ses der isoleret på Bornholm og udelukkende på afkastet til Bornholms Regionskommune i form af kommune- og selskabsskatter, er afkastet til gengæld 100%

Prisniveauet for overnatning

CRT's analyse af prisniveauet for overnatning under Folkemødet viser, ikke overraskende, stor afhængighed af beliggenheden. Særligt for feriehusene er der stor forskel på priserne i den vestlige og nordlige del af Bornholm (hvor priserne ligger på mindst højsæsonsniveau under Folkemødet) samt priserne i den østlige og sydlige del af Bornholm (hvor priserne holdes på C sæsonniveau under Folkemødet).

For et udtræk af feriehus tilgængelige på portalen feline.dk, der dækker langt de fleste bureauer på Bornholm, lander medianprisen for en uge under Folkemødet på 6.589 kr. Udlejningsbureauerne beretter, at ejerne i højere grad end vanligt tager feriehus ud til eget formål i Folkemødeugen. Andre analyser af Folkemødet viser, at mange besøgende benytter eget eller lånt feriehus eller bor hos venner og familie.

Det er også sandsynligt, at husene udlejes privat til en højere pris end den, som udlejningsbureauerne anbefaler, og at den mulighed netop er motivationen for at tage huset ud til eget brug. Derudover beretter flere bureauer også om ledig kapacitet på den sydlige og østlige del af Bornholm under Folkemødet.

For hotellerne og feriecentrene er billedet lidt mere ensartet. Langt de fleste overnatningssteder har et prisniveau svarende til højsæsonen. Dette kan bl.a. tilskrives, at langt den største del af hotel- og feriecenterkapaciteten er i den vestlige og nordlige del af Bornholm, hvor efterspørgslen under Folkemødet også er størst. Sammenlagt er gennemsnitsprisen for et hotelværelse 935 kr. pr. nat og benyttes af 1,4 personer. For en række feriecentre varierer prisen fra 84% til 160% af højsæson, i gennemsnit blot 8% over højsæson.

For et udvalg af privat udlejede værelser og enheder, både i Folkemødets område og ude på øen, ligger gennemsnitsprisen på 815 kr. pr. værelse, ca. 15% over højsæsonens pris.

Undersøgelsen viser således både, at der generelt blandt de kommercielle aktører ikke er tale om ekstraordinært høje priser, og at det er muligt at overnatte til priser under højsæsonsniveau.

RESUMÉ

Metode

Opgørelse af turismeforbruget

Der er som udgangspunkt to forskellige måder, turismeomsætningen kan beregnes: ud fra efterspørgslen eller udbuddet. Det kaldes henholdsvis efterspørgsels- eller udbudssiden. De to metoder kan anvendes i kombination, men så for adskilte dele af turismeomsætningen (f.eks. den ene metode for overnatning og den anden for bespisning). Vi har i denne analyse primært anvendt opregninger fra udbudssiden. Det er muligt i tilfældet med Folkemødet, da udbudskapaciteten er så godt som fuldt anvendt for de to væsentligste forbrugskomponenter: transport og overnatning.

Det samlede turismeforbrug er sammensat af transport + overnatning + bespisning mm., hvor hver del i princippet beregnes ved at gange antal udbudte og købte enheder med enhedsprisen.

Transport omfatter transport på såvel som uden for øen. Overnatning omfatter både betalte og ikke-betalte overnatningsformer. Forbruget på de betalte overnatningsformer er opgjort på de forskellige typer.

Bespisning tager udgangspunkt i de offentligt ansattes diæter pr. døgn til mad, drikke og småforbrugsvarer.

Det er forudsat, at de flyrejsende bruger hele deres diæt, mens de færgerejsende i gennemsnit skønnes at bruge mindre, da en væsentlig andel er privatrejsende.

Væsentlige input til beregningerne er antal besøgende på Folkemødet på de enkelte dage og i alt, antal tilrejsende med færge og fly og estimeret antal overnatninger fordelt på overnatningstyper og priserne på disse. Det spiller ingen rolle i opgørelsen, hvem der har betalt for den lokale transport, overnatningerne eller fortæringen. De er under alle omstændigheder købt på Bornholm.

Når forbruget er opgjort, sondres der mellem, hvor forbruget har fundet sted (på eller uden for Bornholm), hvilke varer eller tjenester der er tale om, og hvorvidt der er tale om et merforbrug. De tilrejsende, der har besøgt Folkemødet og ville have været på Bornholm alligevel, er trukket fra, ligesom de lokale pr. definition ikke indgår.

Disse forbrug er input til den turismeøkonomiske model, hvori der køres modelberegninger af effekten for økonomi og beskæftigelse af det samlede turismemæssige merforbrug knyttet til Folkemødet.

RESUMÉ

Output heraf er bruttoværditilvækst, antal årsværk samt skatter, moms og afgifter fordelt på Bornholm, det øvrige land og DK i alt.

Afkastet af den offentlige investering fra Bornholm i Folkemødet beregnes ved formlen:

$$\frac{\text{(offentligt provenu – investering)}}{\text{investering}}$$

Opgørelse af driftsomsætningen

De økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter af driften af Folkemødet er også beregnet. Her er anvendt Foreningen Folkemødets samt Bornholms Regionskommunes indtægter og udgifter forbundet med driften af Folkemødet. Driften finansieres, udover tilskuddet fra Bornholms Regionskommune, af udenøjs aktører i form af sponsorater og partnerskaber samt telt- og arealleje. Også her sondres der mellem, om forbruget har fundet sted på eller uden for Bornholm. De enkelte forbrugskomponenter i driften er input til den lokaløkonomiske model. Output er, ganske som for turismeomsætningen, bruttoværditilvækst, antal årsværk samt skatter, moms og afgifter fordelt på Bornholm, det øvrige land og DK i alt.

Datakilder

Der er anvendt en lang række datakilder. Dels er der indsamlet oplysninger fra udbyderne af transport og overnatning om omfanget af salget såvel som prisen. Dels er der indsamlet oplysninger fra internettet i forhold til at beregne overnatningspriser. Foreningen Folkemødet og Bornholms Regionskommune har desuden leveret oplysninger om omkostningerne og indtægterne forbundet med driften.

Afgrænsning

Udelukkende forbruget hos tilrejsende, der er kommet til Bornholm med det ene formål at deltage i Folkemødet, er medregnet. Forbruget fra de lokale besøgende samt tilrejsende, der ville have været på Bornholm alligevel og har besøgt Folkemødet, regnes ikke med. Der sondres mellem forbrug på og uden for Bornholm. Forbrug til færgetransport medregnes under forbrug på Bornholm, forbrug på flyrejser, broafgifter og benzin til kørsel til/fra Ystad medregnes ikke. Der er også set bort fra shopping i beregningerne. Dette betyder, sammen med den fremgangsmåde, der er anvendt ift. diæter, at der samlet set er tale om et forsigtigt skøn af merforbruget forbundet med Folkemødet.

ANALYSESPØRGSMÅL

ANALYSENS HOVEDSPØRGSMÅL OG DELSPØRGSMÅL

ANALYSESPØRGSMÅL

 Hvad er de direkte og afledte økonomiske effekter af Folkemødet som turismeevent?

- Hvor mange overnatninger genererer Folkemødet?
- Hvilken turismemæssig omsætning genererer Folkemødet?
- Hvilken samfundsøkonomisk effekt har denne omsætning?
- Har Folkemødet genereret flere overnatninger på andre tidspunkter?

DERUDOVER ANALYSER VI

- ❓ Hvilket prisniveau kendetegner overnatningsudbuddet?
- ❓ Kan der konstateres andre effekter af Folkemødet?
- ❓ Hvilken samfundsøkonomisk effekt har driften af Folkemødet?
- ❓ Hvad er afkastet af Bornholms investering i Folkemødet?
- ℹ Dataindsamling – muligheder og vurdering

HVAD ER SVARENE?

ANALYSENS SVAR PÅ SPØRGSMÅLENE

DE SAMFUNDSØKONOMISKE EFFEKTER

TURISME	PÅ BORNHOLM	ØVRIGE DK	TURISME I ALT
Antal overnatninger	67.644		67.644
Omsætning	47,1 mio. kr.	17 mio. kr.	64,1 mio. kr.
Beskæftigelse	44,2 årsværk	15,3 årsværk	59,5 årsværk
Værditilvækst	22,99 mio. kr.	10,04 mio. kr.	33,03 mio. kr.
Skatter, afgifter og moms	12,70 mio. kr.	3,59 mio. kr.	16,29 mio. kr.

DRIFT AF FM	PÅ BORNHOLM	ØVRIGE DK	DRIFT I ALT
Driftsomsætning	12,8 mio. kr.	3,0 mio. kr.	15,8 mio. kr.
Beskæftigelse	7,0 årsværk	5,8 årsværk	12,8 årsværk
Værditilvækst	3,66 mio. kr.	4,20 mio. kr.	7,86 mio. kr.
Skatter, afgifter og moms	2,39 mio. kr.	1,49 mio. kr.	3,88 mio. kr.
Skatter, afgifter og moms i alt	15,09 mio. kr.	5,08 mio. kr.	20,17 mio. kr.
- Skatter, der bliver på Bornholm	3,21 mio. kr.		3,21 mio. kr.
ROI	100 %		1.161 %

Baseret på beregning af omsætningen og beregning af de direkte og afledte effekter heraf med Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse, SAM-K/LINE®

PRISNIVEAUER

- Hoteller og feriecentre:
  - DKK 935, baseret på 31 svar ud af 55, svarende til 868 enheder/værelser
  - 18 har samme pris som i højsæsonen
  - 13 har højere pris end i højsæsonen
  - Hos stor udbyder med 850 enheder er prisen fra 84% til 160% af højsæsonen, samlet 8% over højsæson
- Feriehuse:
  - DKK 6.589 pr. uge
  - Vest og nord – højsæson
  - Øst og syd – sæson C
- Privat indkvartering:
  - DKK 815 – ca. 15% mere end højsæson – baseret på 15 svar ud af 30
  - Med 2,4 personer pr. enhed bliver det 340 kr. per person pr. overnatning
- I alle tilfælde har beliggenhed stor betydning for prisen.

ANDRE EFFEKTER AF FOLKEMØDET

- Markant stigning i forretningsrejsende til Bornholm siden 2014.
  - Vinter og forår +49% (DK +10%)
  - Efterår +60% (DK +1%)
- 66% af udbyderne har mærket en effekt.
- Boligsalget er i fremgang.
- Stort omfang af positiv omtale associeret til Folkemødet.

METODE

HVORDAN HAR VI GJORT?

HVORDAN HAR VI GJORT?

1

Vi har udviklet beregningsmodeller for omsætningen

Alle besøgende → alle tilrejsende → alle overnattende tilrejsende → kun FM-overnattende tilrejsende → udnyttelse af kapacitet

2

Vi har afdækket udbudssiden

Omsætning = antal x pris

Hvad er antallet, og hvad er prisen?

3

Vi har indsat forbrug på Bornholm i vores turismeøkonomiske model

Omsætning → direkte og afledte effekter → skatter, afgifter og moms

GENNEMGANG AF REGNESTYKKET

BESØG PÅ FOLKEMØDET OG TILREJSENDE
OVERNATNINGER
BESPISNING
DRIFTEN

BESØG PÅ FOLKEMØDET

	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	I alt
Besøg på FM	22.000	30.000	38.000	8.000	98.000
Fastboende %	22,5%	30,5%	27,6%	37,5%	28,2%
Fastboende	4.950	9.150	10.500	3.000	27.600
Forskellige fastboende					14.700
Tilrejsende inkl. gengangere	17.050	20.850	27.500	5.000	70.400

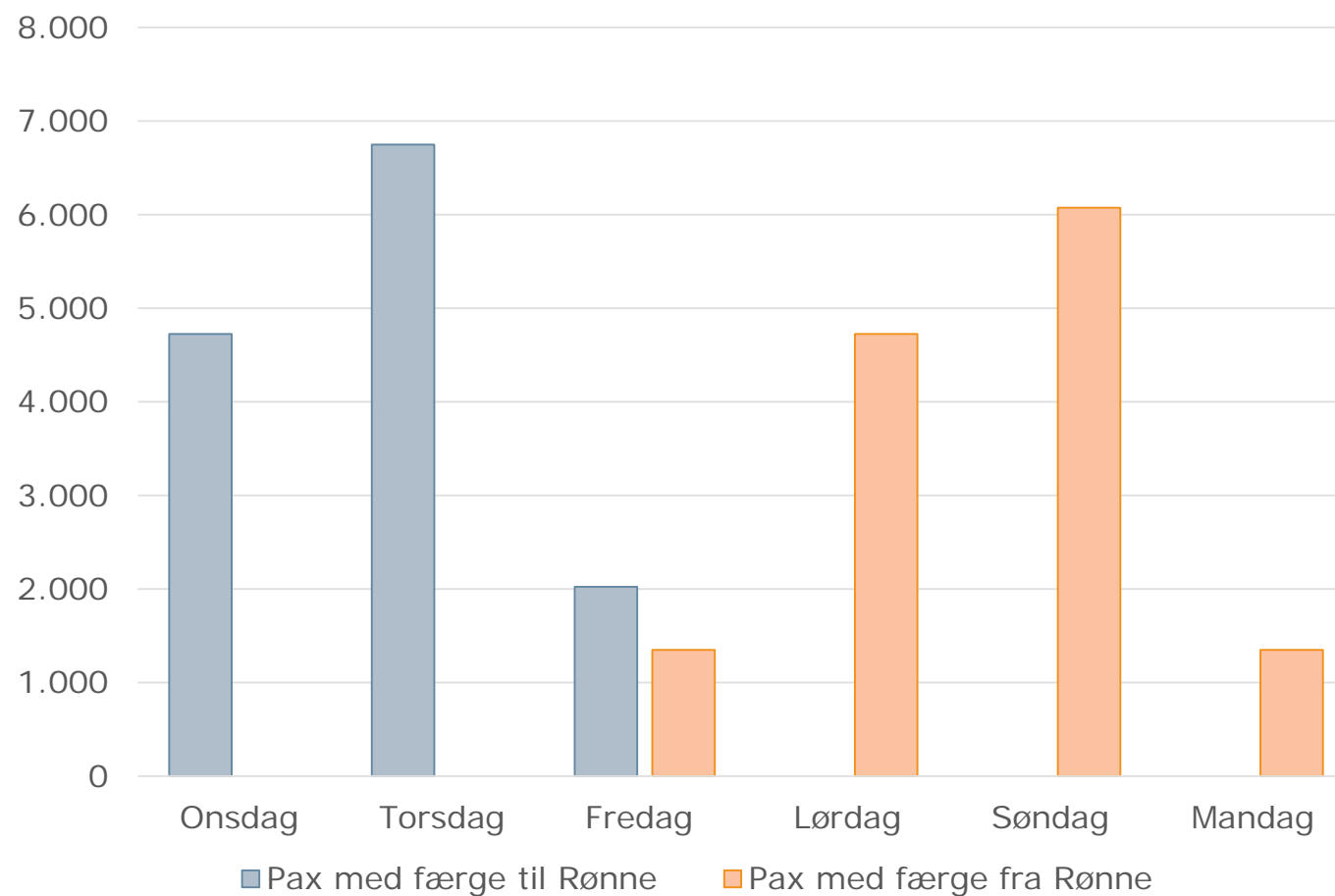
Kilde: Bornholms Politi iflg. Bornholms Tidende, 17.06.2017 (to-fr-lø), TV2Bornholm.dk, 18.06.2017 (søndag) samt rundspørge på torve blandt lokale.

TILREJSENDE

Tilrejsende	Antal
Alle tilrejsende ons-søn	30.609
— Tilrejsende andre formål (baseret på før-Folkemødet)	10.598
+ Tilrejsende færge lør-søn-man + lystbåde	2.360
+ Øvrige tilrejsende, der har deltaget i Folkemødet	3.849
Alle tilrejsende, der har deltaget i Folkemødet	26.220
Endagsrejsende	1.300
Overnattende tilrejsende, der har deltaget i Folkemødet	24.920
Overnattende tilrejsende med Folkemødet som reason-to-go	21.071

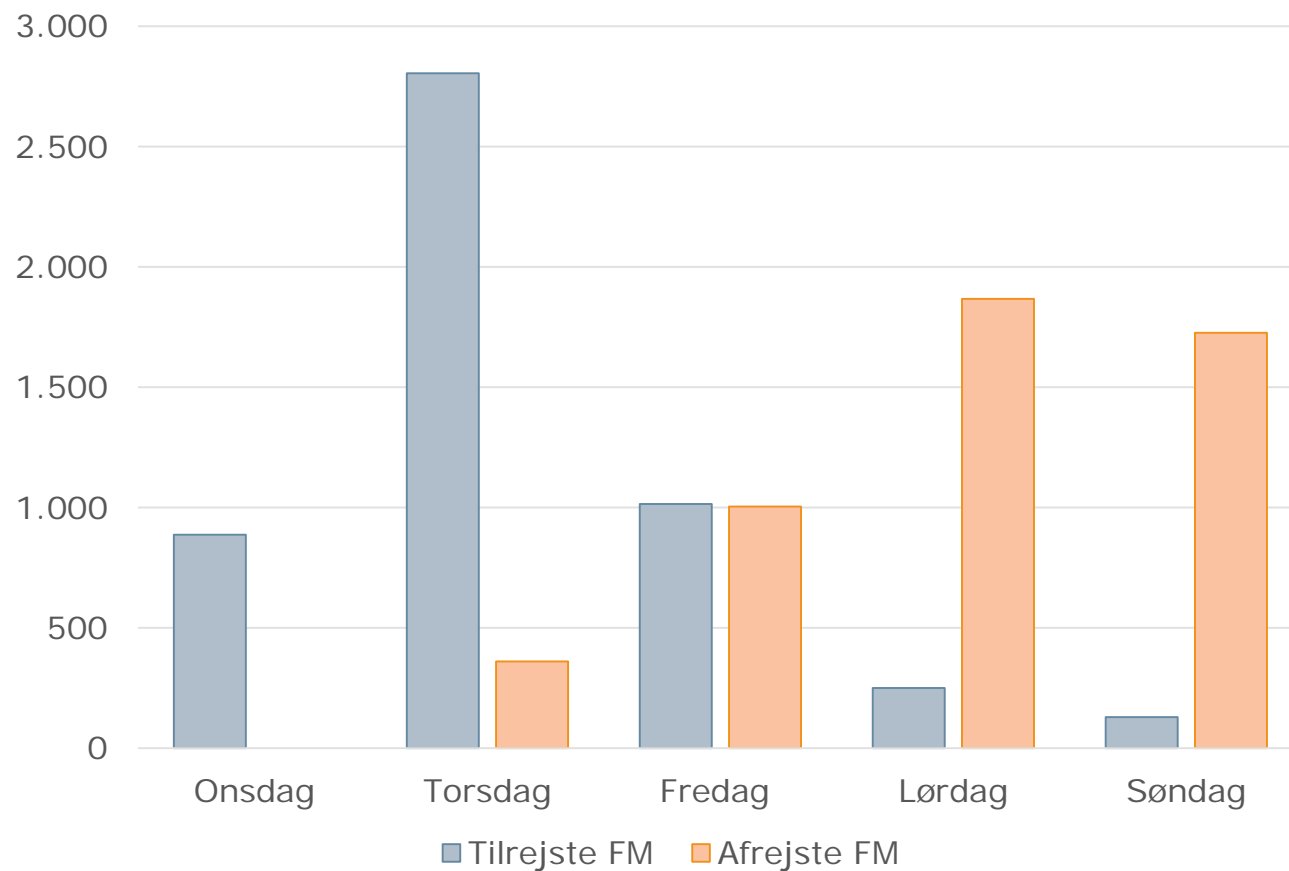
Kilder: Færgen, Bornholms Lufthavn og DAT.

TILREJSENDE MED FÆRGEN

Kilde: Færgen

TILREJSENDE MED FLY

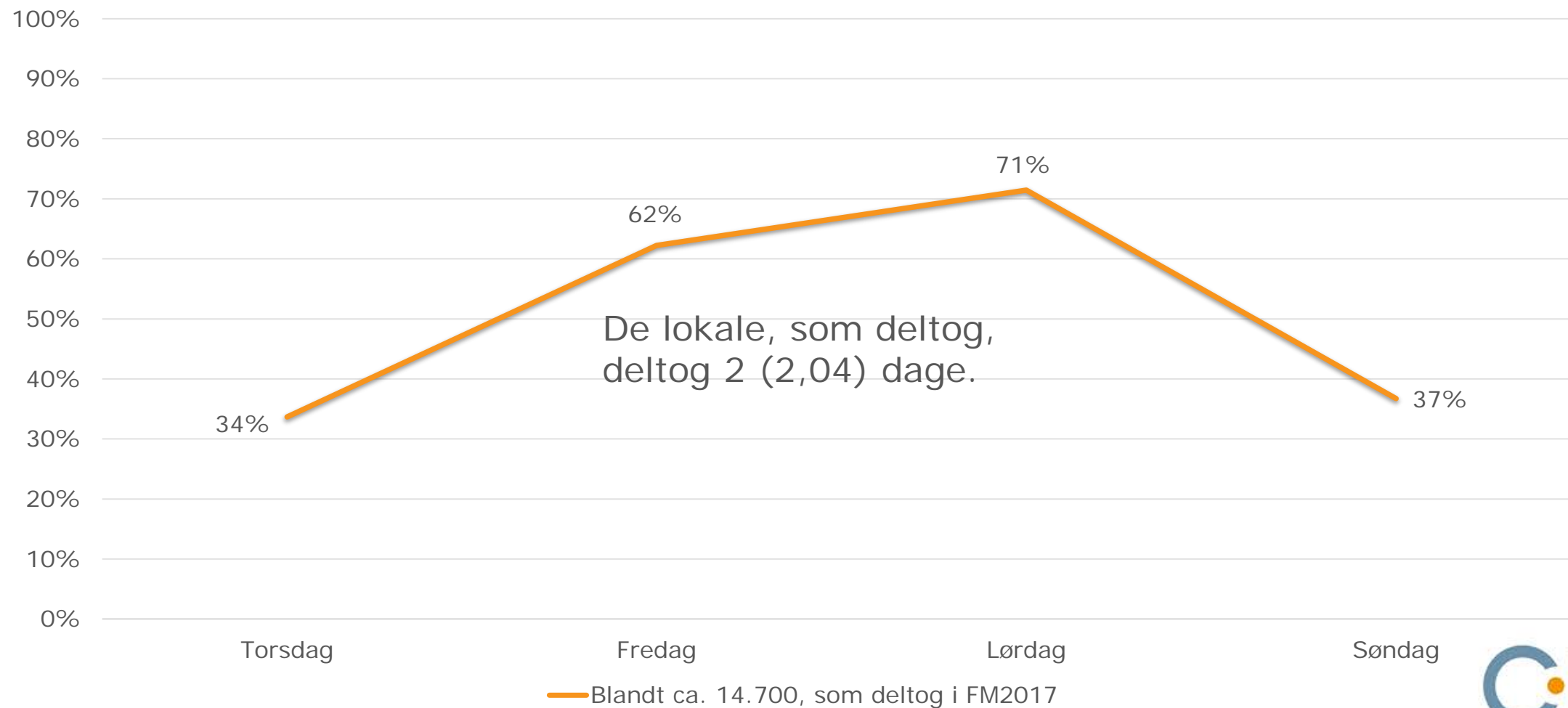
Kilde: Bornholms Lufthavn og DAT

ENDAGSTURE TIL FOLKEMØDET

Busoperatør	Antal endagstilrejsende
Bornholmerbussen	3 x 80
Johns Busser	1 x 50
OK Rejser	1 x 50

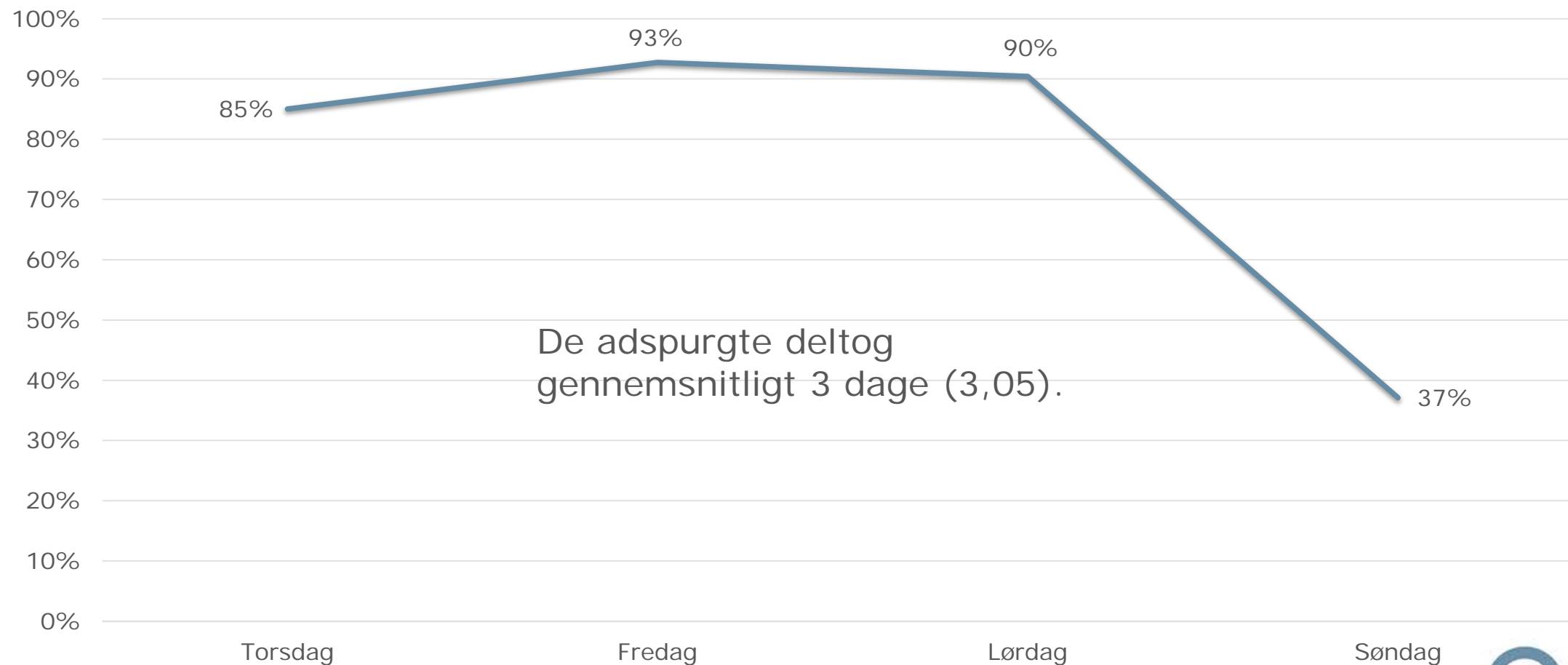
- I alt 340 endagstilrejsende med disse busser
- Ved 3 dage hver, i alt min. 1.120 endagsrejsende med bus
- Hertil kommer endagsrejsende med fly

ANDEL LOKALE FOR HVER FM-DAG

Kilde: Rundspørge på Bornholm i oktober 2017.

ANDEL DER DELTOG PR. FM-DAG

Kilde: Folkemødeanalysen 2017, Operate, dias 20/39.

TRANSPORTOMSÆTNING

Transportdel	I alt (mio. DKK)	Ekstra på Bornholm (mio. DKK)
Fly	11,3	0,0
Færge	10,3	10,3
Transport til færgen	5,8	0,0
Transport på øen	2,7	2,7
I alt	30,1	13,0
Pr. overnatning og endagsrejsende	420 kr.	
Pr. overnatning ifølge RTSA	62 kr.	

Kilder: Færgen, DAT, broafgifter, tog- og buspriser samt CRT-estimer.
RTSA: Det regionale turismesatellitregnskab

OVERNATNINGER

	Før FM	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	I alt
Overnattende tilrejsende	2.200	8.068	10.057	3.115	1.351	24.920
1 nat				20%	80%	
2 nætter		10%	20%	80%		
3 nætter		11%	80%			
4 nætter		79%				
7 nætter	100%					
Overnatninger	15.400	29.752	28.160	5.607	1.081	80.000
Overnatninger med FM som reason-to-go						67.644

Kilder: Færgen, Bornholms Lufthavn og DAT samt CRT's egne beregninger.

OVERNATNINGER

Overnatnings- form	Overnatninger	Andel	Enhedspris pr. nat (kr.)	Pris pr. overnatning (kr.)	Pris pr. udnyttet nat (kr.)	Omsætning (mio. kr.)
Hotel –ferie	5.066	6%	891	546	637	3,2
Hotel – forretning	2.310	3%	1.000	909	1.061	2,5
Camping	9.000	11%		250	333	3,0
Vandrerhjem	1.626	2%		400	400	0,7
Lejet feriehus	21.072	26%	941	314	500	10,5
Eget/lånt feriehus	16.097	21%		250	250	0,9

FORTSÆTTES PÅ NÆSTE SLIDE...

OVERNATNINGER

FORTSAT FRA FORRIGE SLIDE...

Overnatningsform	Overnatninger	Andel	Enhedspris pr. nat (kr.)	Pris pr. overnatning (kr.)	Pris pr. udnyttet nat (kr.)	Omsætning (mio. kr.)
Feriecentre	7.000	9%		600	600	4,2
Festival	6.000	8%				0,0
Lystbåde	640	1%		200	200	0,1
Familie/venner	11.189	14%				0,0
I alt	80.000	100%			314/518	25,1
Ekstra FM	67.644					21,2

OVERNATNINGER

Overnatningsform	Andel af personer	Andel af personer Inzights 2016 Kun færge
Hotel & B&B	10%	7%
Camping	12%	10%
Vandrerhjem	2%	1%
Lejet feriehus	19%	32%
Eget/lånt feriehus	22%	20%
Feriecentre	7%	2%
Festival	8%	-
Lystbåde	1%	-
Familie/venner	19%	27%
I alt	100%	100%

BESPISNING

1. Antagelse: At alle, der ankommer med fly, forbruger som diæt (487 kr.).
2. Antagelse: At alle der ankommer med færgen, forbruger som halv diæt (243,50 kr.).
3. Giver et forbrug for bespisning på 292,20 kr. pr. person pr. dag, med måltidsfordeling som diæt.

BESPISNING (MIO. KR)

Måltid	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag	I alt
Morgenmad	0,0	0,3	0,7	1,0	0,1	2,1
Frokost	0,0	0,7	1,1	1,4	0,2	3,3
Aftensmad	0,3	1,5	1,9	2,4	0,2	6,4
Andet	0,1	0,7	1,2	1,2	0,1	3,4
I alt	0,4	3,2	4,9	6,0	0,6	15,2
Merforbrug FM						12,9
Besøg på FM	4.968	17.050	20.850	27.500	5.000	70.400

DRIFT

	I alt (mio. kr.)	På Bornholm (mio. kr.)
Sponsorater og partnerskaber	5,4	5,4
Tilskud fra BRK	1,6	1,6
Arealleje, BRK	2,3	2,3
Private eventsteder	1,5	1,5
Telte og inventar	5,0	2,0
I alt	15,8	12,8

Kilder: Foreningen Folkemødet og Bornholms Regionskommune.

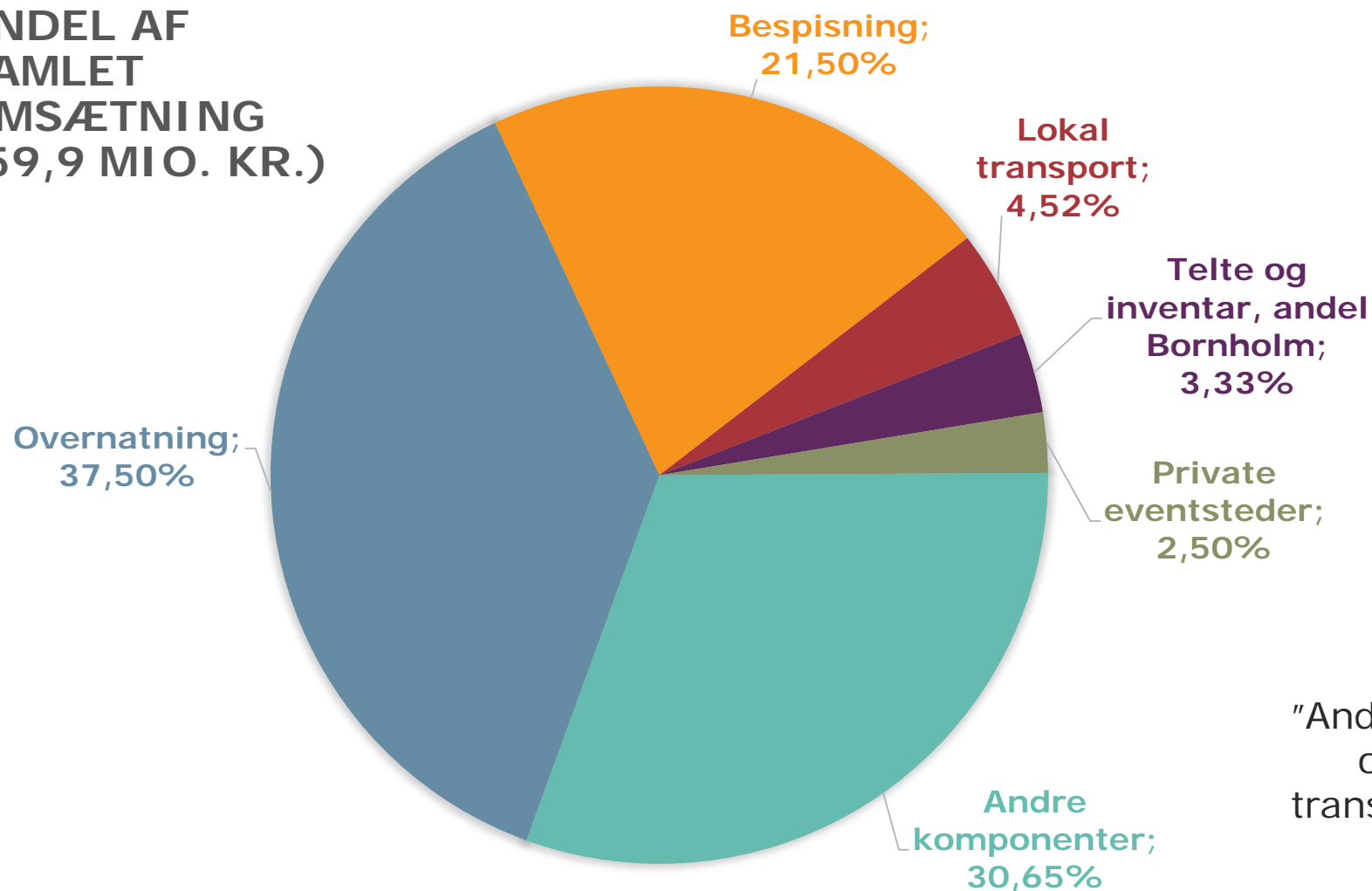

FACIT

Komponent	I alt (mio. kr.)	Merforbrug på Bornholm (mio. kr.)
Transport	30,1	13,0
Overnatning	25,1	21,2
Bespisning m.m.	15,2	12,9
Drift	15,8	12,8
I alt	86,2	59,9

FØLSOMHEDER

ANDEL AF
SAMLET
OMSÆTNING
(59,9 MIO. KR.)

Effekt af afvigelse på
+/- 10%

Kategori	Effekt af afvigelse på +/- 10%
Overnatning	+/- 3,55%
Bespisning	+/- 2,15%
Lokal transport	+/- 0,45%
Telte og inventar, andel Bornholm	+/- 0,33%
Private eventsteder	+/- 0,25%

"Andre komponenter"
omfatter øvrig
transport og arealleje

PRISNIVEAUER

HOTELLER OG FERIECENTRE

FERIEHUSE

ØVRIGE

PRISNIVEAUER

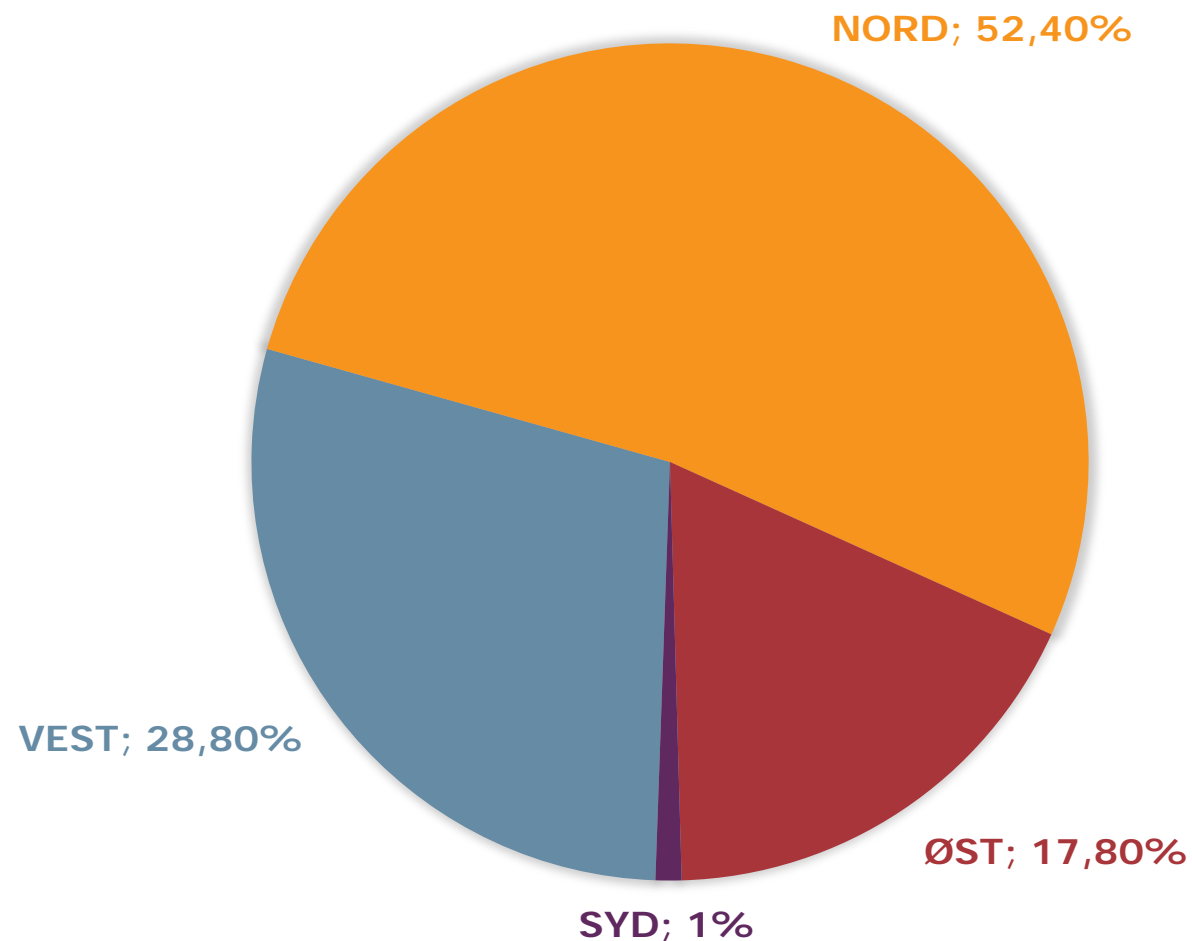
- Hoteller og feriecentre:
  - DKK 935, baseret på 31 svar ud af 55, svarende til 868 enheder/værelser
  - 18 har samme pris som i højsæsonen
  - 13 har højere pris end i højsæsonen
  - Hos stor udbyder med 850 enheder er prisen fra 84% til 160% af højsæsonen, samlet 8% over højsæson
- Feriehuse:
  - DKK 6.589 pr. uge
  - Vest og nord – højsæson
  - Øst og syd – sæson C
- Privat indkvartering:
  - DKK 815 – ca. 15% mere end højsæson – baseret på 15 svar ud af 30
  - Med 2,4 personer pr. enhed bliver det 340 kr. per person pr. overnatning
- I alle tilfælde har beliggenhed stor betydning for prisen.

NATIONALE GENNEMSNITSPRISER

Pris pr. person pr. overnatning			
Overnatningsform	Ferierejsende	Enkeltrejsende*	
Hotel		769 kr.	1.304 kr.
Feriecenter		433 kr.	899 kr.
Vandrerhjem		362 kr.	812 kr.
Camping		220 kr.	281 kr.
Feriehus		236 kr.	530 kr.

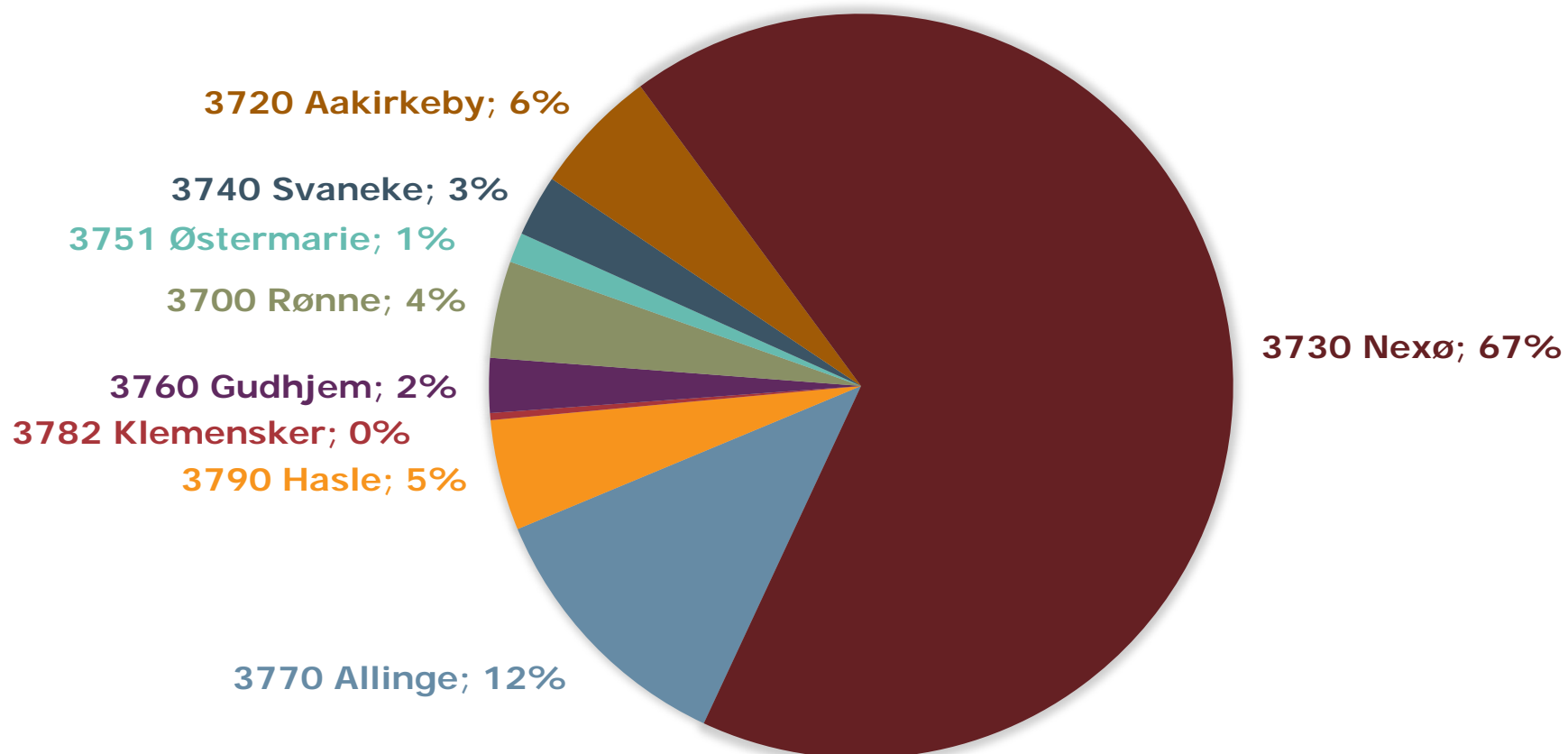
*Forretningsrejsende overnatter typisk alene og på hotel

HOTELLERNES GEOGRAFI

Kilde: Data fra Danmarks Statistik – udtræk foretaget af CRT i 2013.

FERIEHUSENES GEOGRAFI

Kilde: Data fra Danmarks Statistik – udtræk foretaget af CRT i 2013.

FERIEHUSE

- Prissætning foregår individuelt pr. hus hos flere bureauer i FM-perioden.
- Flere ejere end normalt, specielt i nord, udlejer ikke via bureau under FM.
  - Bruger det selv
  - Låner det ud
  - Lejer det selv ud
- Et bureau har uge 24 i prisklasse C uanset beliggenhed.
- Et bureau har højsæsonspris i vest og nord, prisklasse C for resten af øen.

FERIEHUSE - EKSEMPEL

Periode	Uge 28	Uge 28	Uge 24	Uge 24
	Allinge		Øvrige Bornholm	
	Antal	Medianpris (DKK)	Antal	Medianpris (DKK)
Søn-søn	25	7.499	185	6.535
Lør-lør	85	5.927	539	7.956
I alt	110	6.284	724	7.593

Kilde: Baseret på opslag på feline.dk, der omfatter de fleste store bureauer.

FERIEHUSE - EKSEMPEL

	Vest/nord	Syd/øst	Ved 50/50
Leje af feriehus 1 uge, uge 24 (DKK)	6.284	4.805	5.545
Servicepakke (hvis 88% vælger) (DKK)	1.044	1.044	1.044
I alt pr. feriehus pr. uge (DKK)	7.328	5.849	6.589
Per person ved 3 personer (DKK)	2.443	1.950	2.196
Per person pr. udnyttet døgn v/4 (DKK)	611	487	549
Per person pr. udnyttet døgn v/7 (DKK)	349	279	314
Per person pr. udnyttet døgn v/4,4 (DKK)	556	444	500

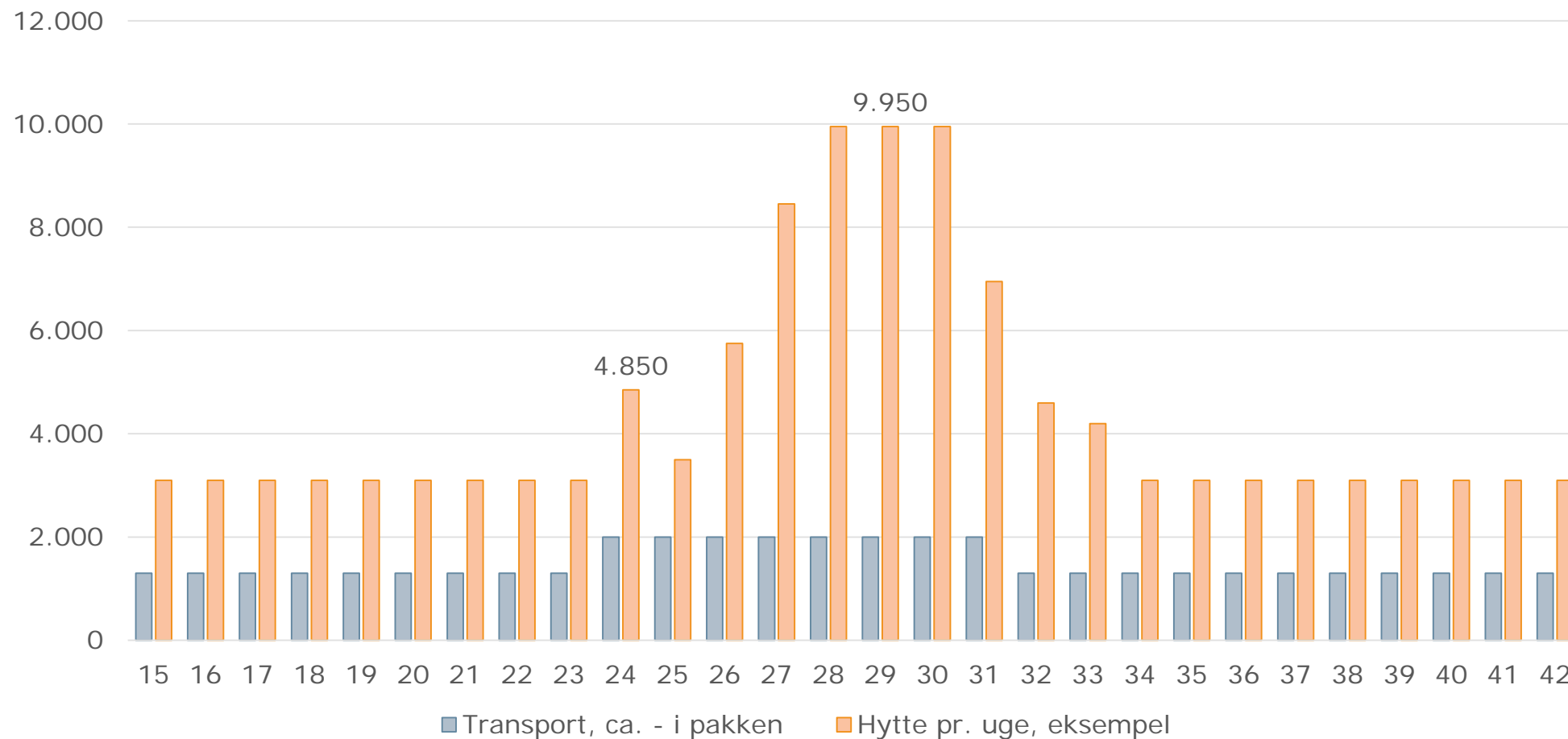
Kilde: Baseret på opslag på feline.dk, der omfatter de fleste store bureauer.

FERIEHUSE - EKSEMPEL

3730 Nexø	Uge 24	Uge 28	Folkemøde- niveau ift. højsæson
Median	3.623	6.221	
Minimum	2.875	4.884	
Maximum	5.873	9.707	
Range	2.998	4.823	
Mean	3.852	6.568	59%
N	14	14	

Kilde: Bornholmtours.com baseret på huse, som var ledige både i uge 24 2018 og medio juli 2018.

CAMPINGHYTTER - EKSEMPEL

AFSMITTENDE EFFEKTER

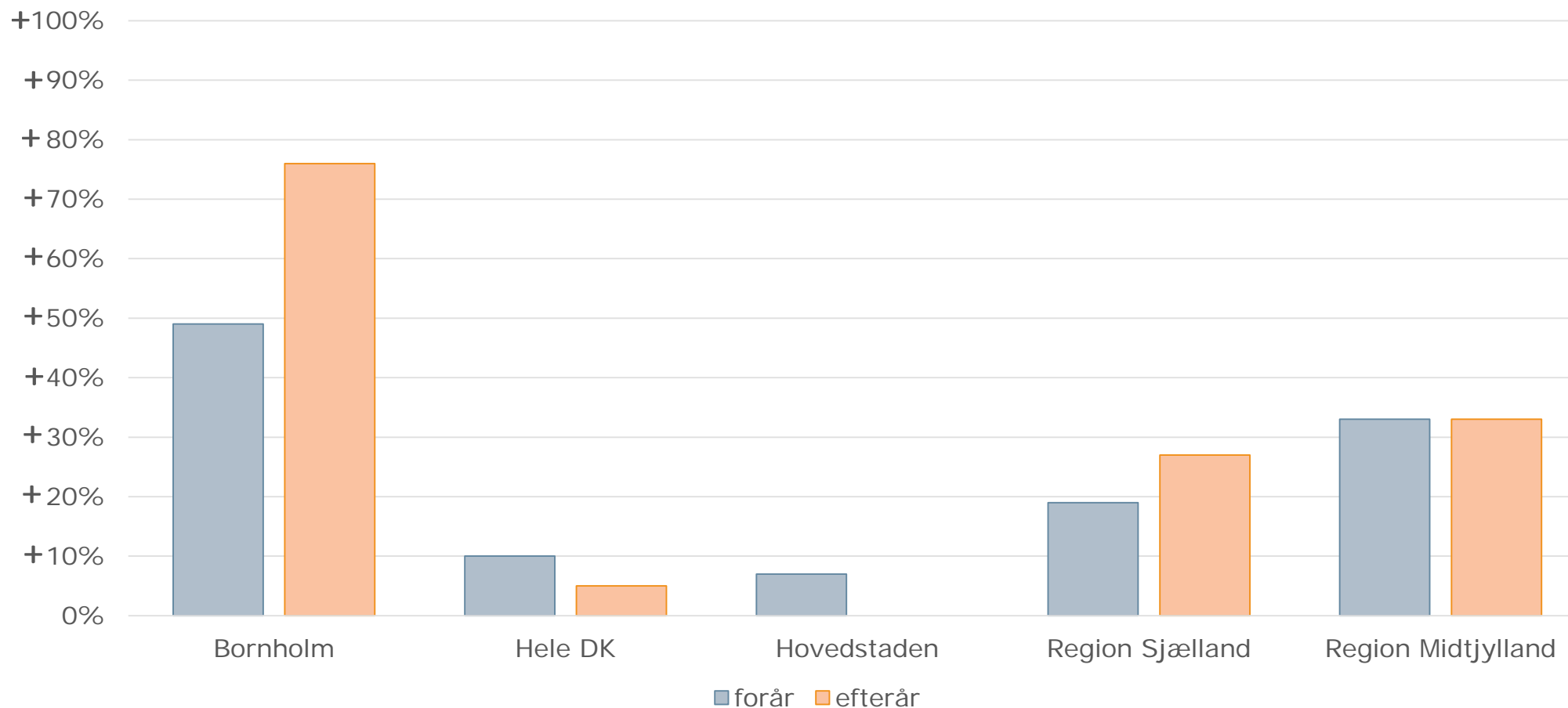
OVERNATNINGER

BOLIGSALG

OMTALE

OVERNATNINGER

Forøgelse af forretningsovernatninger i perioden
2014-2017 (forår) og 2013-2016 (efterår)

OVERNATNINGER

Et udvalg af udsagn fra de udbydere (66%), der mærker en afsmittende effekt:

- "Vi har flere, der har lagt deres møde her, efter de har boet her".
- "Folk har ikke tid til at se øen under FM, så de vil gerne komme tilbage".
- "Bornholm er i Danmarks bevidsthed".
- "Vi er overbeviste om, at den eksponering, vi opnår under folkemødet, har været med til at få folks øjne op for vores hotel og derved bevirke, at vi får flere forespørgsler fra firmaer o.lign. omkring konferencer, møder eller lignende resten af året".
- "Kan godt mærke, at Folkemøde-deltagere gerne vil komme tilbage med familien uden for sæsonen".
- "I 2017 havde vi et par gæster fra FM, der kom igen senere på sæsonen. Derudover betyder FM også, at Bornholm markedsføres mere (direkte og indirekte), og det smitter af på besøgstillene".
- "Bornholm er et godt brand. Helt klart afsmitning".
- "Ja, den positive omtale af Bornholm kan ikke købes for penge".
- "Ja, helt sikkert. Har fulgt meget med i udviklingen".

BOLIGSALG

EDC-mæglerne: Hussalg på Bornholm stiger

Af Niels Work Clausen

Mens stigningen i hussalg i resten af Danmark det seneste år har ligget på 13 procent i gennemsnit, så er hussalget på Bornholm steget med 23 procent.

Bornholm anses almindeligvis for at tilhøre den del af Danmark, hvor udviklingen ikke går så stærkt, og klippeøen er da også officielt defineret som udkantskommune.

Men når det kommer til udvikling på boligmarkedet, er der ikke meget udkant over Bornholm. Her stiger salget nemlig mere end i resten af landet, priserne stiger

også mere end i resten af landet, udbuddet falder mere, og markedet må i dag betegnes som i balance med et lige forhold mellem køber og sælger.

Det konstaterer ejendomsmæglerkæden EDC, der på Bornholm er repræsenteret ved ejendomsmægler Carsten Schou fra EDC Bornholmbo.

På ét år er salget af villaer på Bornholm gået 23 pct. frem mod 13 pct. i resten af landet. Salget af sommerhuse er forbedret 30 pct. i år til dato i forhold til samme periode sidste år mod 23 pct. i resten af landet.

Priserne på villaer er steget 10 pct. mod et gennemsnit på 4 pct. i resten af landet. Til gengæld er udbuddet af huse til salg faldet væsentligt mere end landsgennemsnittet, og alt i alt betyder det, at Bornholm de

seneste par år er gået fra at være et udpræget købers marked, til at der nu er balance i udbud og efterspørgsel og endda på grænsen til sælgers marked for sommerhusenes vedkommende, konstaterer EDC.

- Det er overraskende, så hurtigt markedssituationen på Bornholm har rettet sig efter mange års krise. På bare 1-2 år har man rykket fra markedskendetegn på niveau med de øvrige udkantskommuner til nu at ligge på niveau med kommunerne i hovedstadsområdet, fortæller EDC's kommunikationschef Jan Nordmann.

- Det gælder naturligvis ikke kvadratmeterpriserne, som fortsat hører til landets laveste, men når man ser bort fra dette, ligger Bornholms ejendomsmarked i øjeblikket på niveau med de store byområder, og langt bedre end

øvrige udkantskommuner.

Ejendomsmægler Carsten Schou, har en forklaring på udviklingen:

- Det er mange faktorer, der tilsammen bidrager til, at det går rigtig godt. For det første er ledigheden lav, og tilflyttere har som regel nemt ved at få job herovre. Med de lave huspriser på Bornholm i forhold til hovedstadsområdet tiltrækker vi de, der ønsker en god bolig i trygge og rolige omgivelser. Vi har lynhurtigt fibernet på store dele af øen, færge- og flybilletter bliver billigere og Folkemødet har sammen med et antal gourmet-restauranter formået at sætte Bornholm på landkortet på en positiv måde i danskernes bevidsthed.

Kilde: Tv2Bornholm, tirsdag 12.09.2017 kl. 11:06, <http://tv2bornholm.dk>.

EN MASSE POSITIV OMTALE

- 514 nyheder om Folkemødet i nationale medier og fagblade.

Kilde: Medieanalyse iflg. delanalyse i "Folkemødeanalysen 2017" fra Operate A/S.

- "8 ud af 10 danskere har kendskab til Folkemødet på Bornholm. Blandt de 15-29-årige kender 72 procent til Folkemødet."
- "75 procent af de adspurgte [mener], at det er vigtigt for samfundet, at borgere organisationer og politikere diskuterer politik direkte med hinanden på Bornholm."
- "77 procent blandt 15-29-årige [svarer], at et arrangement som Folkemødet er vigtigt for samfundet."

Kilde: DR.dk, af Jan Dohrmann, 15.05.2017, <https://www.dr.dk/om-dr/nyheder/meningsmaaling-3-ud-af-4-bakker-op-om-mediedaekning-af-folkemoedet>.

DATAINDSAMLING

EN GENNEMGANG AF MULIGHEDER:

ONLINE

INTERVIEW

ANDRE METODER

DATAINDSAMLING

Metode	Særligt velegnet til	Ikke egnet til	Udfordring	Omkostning
ONLINE METODER				
Rejsende med færge og fly i FM-perioden	Skille FM reason-to-go ud Overnatningsform og opholdslængde Transport under FM Genbesøg Interesse for Bornholm Tilfredshed og oplevelser	Forbrug Priser	Repræsentativitet ift. deltagere Kræver færge og fly indsamler tilladelse fra rejsende til, at de må kontaktes. Færge og fly skal dele info med FM	
FM-deltagere	Det meste	Forbrug Priser	Repræsentativitet ift. deltagere	
Arrangører	Omkostninger forbundet med FM på komponenter Arrangøroplevelser og -tilfredshed	Enkelt deltager Forbrug hos private deltagere	Repræsentativitet ift. arrangører	

DATAINDSAMLING

Metode	Særligt velegnet til	Ikke egnet til	Udfordring	Omkostning
INTERVIEW				
På færgen og ved flyafgange	Døgnforbrug + samme som (1) Stikprøve ift. endagsrejsende med fly	Omfattende spørgeskemaer	Kort tid ved flyafgange Tidskrævende Stiller krav til interviewer	 (mindre hvis kun stikprøve ift. fly)
På Folkemødet Og blandt bornholmere på andre tidspunkter	Det meste	Afdække priser (kun indirekte)	Tidskrævende Data skal tages ind Sikre repræsentativ stikprøve Stiller krav til interviewer	 (mindre, hvis frivillige interviewer & få spørgsmål)
Af udbydere	Priser Kapacitetsudnyttelse Efterspørgselsudv. Tilfredshed med FM	Deltageroplevelser og -adfærd	Tidskrævende Stiller krav til interviewer	

DATAINDSAMLING

Metode	Særligt velegnet til	Ikke egnet til	Udfordring	Omkostning
ANDRE METODER & MÅLGRUPPER				
Bornholmer-panelet	Bornholmernes adfærd og oplevelse Omfang af privat udlejning Omfang af gæster Indflydelse på tilflytning Bidrag til optimisme	Turismeforhold Forbrug Priser	Repræsentativitet	
Indirekte metoder f.eks. app, affaldsmængde, vandforbrug, godstransport	Anslå omfanget af besøgende og aktivitet ifm. FM	Oplevelser og adfærd	Hvordan omregnes fra indikator til det ønskede mål	 (data findes i forvejen)
Skrabe hjemmesider	Afdække udbuddet	Oplevelser og adfærd	Tidskrævende	

BILAG

BILAG I – INTERVIEWEDE OG UNDERSØGTE UDBYDERE

BILAG II – TURISMESATELLITREGNSKABSMETODEN

BILAG I: INTERVIEWEDE HOTELLER

Allinge Badehotel - Byskrivergården	Hotel Pepita ApS	Pension Hammerknuden	Rønne Hotel
Badepensionat Sandloppen	Hotel Posthuzed	Pension Holmegaard	Sandkaas Badehotel
BB-Hotels Rønne	Hotel Sandvig	Pension Klostergården	Stammershalle Badehotel ApS
Danchelshus	Hotel Sandvig Havn ApS	Pension Langebjerg	Strandhotel Balka Søbad
Det Lille Hotel	Hotel Siemens Gaard	Pension Lindesdal I/S	Strandhotellet Sandvig ApS
Grønbechs Hotel	Hotel Skovly	Pension Sandbogaard	Sverre's Small Hotel
Hotel Abildgård	Jantzens Hotel	Pension Slægtsgaarden	Tines Gjestehuz
Hotel Allinge ApS	Kanns Hotel	Poul Pava Collection	Turisthotellet
Hotel Balka Strand	Melsted Badehotel A/S	Pyttegården I/S	
Hotel Friheden A/S	Hotel Gudhjem	Myregaard Bed & Breakfast & Ferielejligheder	
Hotel Pension Herold	Hotel Nordlandet	Nexø Hostel	

BILAG I: UNDERSØGTE FERIECENTRE

Dueodde Badehotel	Pension Koch
Fredensborg Badehotel	Sandkås Søpark
Griffen Spa Hotel	Sandvig Søpark
Gudhjem Feriepark	Storløkke Feriepark
Gudhjem Søpark	Strandpromenaden
Hasle Feriepark	Æblehaven Feriecenter
Hasle Hytteby	Østersøen Ferielejligheder
Hotel Hammersø	Årsdale Søpark
Klintely	

BILAG I: INTERVIEWEDE PRIVATE UDLEJERE

Anse Tollet	Ferieejlighed Tejn	Nygård & Pilegård
Bed & Breakfast i Melsted	Ferieejligheder på Sandviggaard	Næsgaarden
Bed & Kitchen i Gudhjem	Ferienwohnung Tranberg	Rønne H
Blå Himmel	Finns Værelser	Soldalen
Bornholmferiehuse	Gadeby Skole	Sommerperle
Borregård	Gudhjem by	Søvang
Bæla	Gyldensgård	Victoria Glas - Feriebolig
Baadstad-Strand ferieejligheder	Hammerblik	Nygård & Pilegård
Dalsly	Leopold 2	Næsgaarden

BILAG I: INTERVIEWEDE OG UNDERSØGTE BUREAUER

Bornholmtours
Dansommer
Feriepartner Bornholm
Novasol
Sol og Strand

BILAG II: TURISMESATELLITREGNSKABET

Enhver økonomisk aktivitet, f.eks. forbrug, produktion eller investeringer, genererer andre økonomiske effekter både direkte og afledt. Center for Regional- og Turismeforskning besidder et helt enestående redskab i dansk samfundsvidenskab til netop at beregne disse former for effekter af forskellig økonomisk aktivitet. CRT driver således Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse SAM-K/LINE®. Der er tale om en samfundsøkonomisk model, der kombinerer det lokale samfundsregnskab SAM-K ("Social Accounting Matricer for Kommuner") med den regionaløkonomiske beregningsmodel LINE ("Local INtersectoral and interregional Economic model"). Denne kombination gør det muligt både at overvåge og fremskrive udviklingen for lokale erhverv og arbejdsmarkeder og at konsekvensberegne scenarier/projekter/events – som f.eks. Folkemødet.

CRT har sideløbende i et årelangt samarbejde med VisitDenmark udviklet og drevet det såkaldte regionale turismesatellitregnskab (RTSA), som er udarbejdet efter internationalt anerkendte metoder og standarder fastsat af UNWTO, OECD og EUROSTAT, der bl.a. omfatter afstemning med nationalregnskabet.

Det er ved hjælp af denne model og den bagvedliggende metode, at VisitDenmark hvert år kan udgive den såkaldte TØBBE (Turismens Økonomiske Betydning og Beskæftigelsesmæssige Effekter). Modellen ejes dog af CRT.

Modellen tillader derfor nøjagtige beregninger af effekten af en event som Folkemødet i form af en række økonomiske forhold, herunder værditilvækst, beskæftigelse samt skatter, moms og afgifter. Ydermere kan disse fordeles på alle geografiske niveauer. Det er med andre ord muligt ikke bare at beregne effekterne på Bornholm alene, men også de afsmittende effekter uden for Bornholm.

Modellen tager endvidere højde for såvel direkte som afledte effekter:

- Direkte effekter er de samfundsøkonomiske effekter direkte afledt af turismeforbruget og andre økonomiske aktiviteter tilknyttet den undersøgte event.
- De afledte effekter omfatter til gengæld såvel indirekte som inducerede effekter. De indirekte effekter fremkommer, når turismevirksomheden bruger en del af omsætningen til at købe råvarer hos virksomheder i andre brancher. De inducerede effekter fremkommer, når turismevirksomhedens medarbejdere bruger en del af deres løn hos virksomheder i andre brancher.

Da modellen ikke blot kan beregne den direkte såvel som afledte effekt, men også skatter og afgifter opdelt geografisk, er det også muligt at beregne ROI for de offentlige investeringer og tilskud, der foretages i Folkemødet på Bornholm og vise, hvor det offentlige afkast flyder hen.

KONTAKT OS

Lene Feldthus Andersen

✉ lfa@crt.dk

☎ 5644 0022

Julie Bennedbæk

✉ jb@crt.dk

☎ 5644 0029